

16.09.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**16 Eylül 2021
Perşembe**

16.09.2021

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

16 Eylül 2021 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU KARARLARI

— Hâkimler ve Savcılar Kuruluna Ait Kararlar

YÖNETMELİKLER

— Türkiye İş Kurumu Tarafından Sunulan Hizmetler İçin İşsizlik Sigortası Fonundan Kaynak Aktarımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Disiplin Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— İstanbul Esenyurt Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

— İstanbul Esenyurt Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— İstanbul Esenyurt Üniversitesi Yaz Öğretimi Yönetmeliği

Ankara tiftiği coğrafi tescil kazandı

Türk Patent ve Marka Kurumu, Ankara tiftiğini coğrafi işaret olarak tescilledi.

Lansmanda konuşan Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı Ayşe Ayşin Işıkgece, logoyu hak eden ama henüz logosu olmayan ürünlerin bulunduğunu belirterek, "Bu ürünleri rakiplerinden ayırtmak ve kırsal kalkınma için önemli bir fırsat yakaladık. Bununla ilgili topyekun bilincin yaygınlaştırılması gerekiyor." dedi.

Bakanlık olarak "Kız kardeşim" projesini hayata geçirdiklerini dile getiren Işıkgece, şunları ifade etti:

"İlleri dolaşarak yöresel ürünlerin gün yüzüne çıkması ve ticarete hak ettiği değeri bulması anlamında çalışmalar yapıyoruz. Coğrafi işaretler, kültürümüzün yok olmaması, gelecek kuşaklara ulaşması, lezzetlerin çeşitliliğini yitirmemesi, kırsal kalkınmanın gelişmesi, bölgede ekonomi yaratılması için son derece önemli projeler. Bütün paydaşlarımızla el ele bunun arkasında olmaya devam edeceğiz."

300 ton yün yeterli değil

ATO Başkanı Baran, Ankara'nın adını taşıyan hiçbir ürünün, şehrin ekonomik ve toplumsal yaşamında oluşturduğu tarihsel etkiler bakımından Ankara tiftiği kadar önemli olmadığını belirtti.

İpek yolu güzergahında bulunan Ankara'da üretilen tiftik ipliği ve kumaşların yani "Engürü Sofu"nun son 300 yılda Ankara'ya çok önemli değerler kazandırdığını dile getiren Baran, şöyle devam etti:

"Veteriner, araştırmacı İhsan Abidin Akıncı'nın çalışmalarında, 1655'lerde Ankara'da 13 bin 555 tezgahın olduğu ve bu tezgahlarda üretilen 20 bin top sof kumaşının Avrupa'ya ihraç edildiği bilgisi yer alıyor. Geçen yıl Hollanda'daki bir müzeden getirilip

Ankara'da Rahmi Koç Müzesi'nde sergilenen ve ATO olarak bizim de reproduksiyonunu yaptırıp dağıttığımız Ankara tablosunda, şehrimizin bu dönemi resmedilmiştir. Sof feraceli kadınlar, dokuma tezgahında dokunan yünlüler, tüccarlar ve Ankara'dan mal götüren bir kervanın görüntüsüyle, Ankara'nın tarihinde tiftik ticaretinin ve sof dokumacılığının önemini gözler önüne seren bir tablo."

Baran, sanayi devrimiyle birlikte tekstil sektöründe yapay lif gibi malzemelerin ağırlık kazanmasıyla tiftiğin önemini kaybettiğini ve bu süreçte Ankara keçisinin, İngilizler ve Amerikalılar tarafından Türkiye dışına çıkarılarak Güney Afrika ve Amerika'da da yetiştirilmeye başlandığını anlattı.

Son yıllarda doğal ürünlere talebin artmasıyla Ankara keçisi ve tiftiğinin yeniden önem kazandığını belirten Baran, şunları kaydetti:

"İlk başvurusunu 2016'da gerçekleştirdiğimiz Ankara tiftiği Türk Patent Enstitüsü tarafından 16 Temmuz 2021'de tescil edildi. ATO olarak, tiftiğimize sahip çıkmak ve Ankara tiftiğini uluslararası arenada koruma altına almak için önümüzdeki süreçte Avrupa Birliği'ne de tescil başvurumuzu yapacağız. Böylece tiftiğin, Türkiye'nin Avrupa tarafından tescillenmiş 8'inci ürünü olacağına inanıyoruz. Bugün Güdül, Beypazarı, Ayaş ve Kızılcahamam başta olmak üzere Ankara keçisinden yaklaşık 300 ton yün elde ediliyor. Bu yeterli değil. Bunu artırmak için ciddi bir gayretimiz var. Tescille beraber bu ürünü kıymetlendirdiğimizde, ürüne olan ilginin artacağına inanıyoruz."

1500 coğrafi işaret tesciline ulaşacağız

Türk Patent ve Marka Kurumu Başkanı Habib Asan, Türkiye'de 882 adet tescilli tamamlanmış, 700 adet de başvurusu yapılmış coğrafi işaret bulunduğunu dile getirerek, "İşlemler tamamlandığında toplamda 1500 coğrafi işaret tesciline ulaşacağız. Coğrafi işaretler, ülkemizin tanıtımına daha büyük katma değer yaratacak ve ülkenin zenginleşmesine önemli katkı sağlayacak." dedi.

Mohair Angora Kurucu Ortağı Ayşegül Ertan da Ankara tiftiğinin sıcaklığı, parlaklığı ve dayanıklılığı nedeniyle "tüm ipliklerin pırlantası" olarak tarihe geçtiğini belirterek şunları kaydetti:

"Kraliçeler, Sultanlar ve Krallar tarafından kullanıldığı için tüm ipliklerin sultanı da deniliyor. Bu kıymetli ipin anavatanı Ankara'dır. Dünyaya buradan yayılmıştır. Tiftiği tüm dünyaya tanıtarak global marka haline getirebilmek amacıyla yola çıktık. Alınan coğrafi işaret belgesiyle bu hedefe giden yolda çok önemli bir adım atıldı. Bu tescil, Ankara tiftiğini tanıtımında çok önemli mihenk taşı olacaktır."

24 ülkeden büyükelçi ve temsilci düzeyinde katılımın sağlandığı programda Habib Asan, Gürsel Baran'a Ankara tiftiği coğrafi işaret tescil belgesini takdim etti.

Van'da devletin sürü desteği 'tersine göç'ü başlattı

Hayvancılığın önemli merkezi Van'da, küçükbaş hayvancılığın geliştirilmesi ve ekonomiye katkının artırılması amacıyla sağlanan destekler ve geliştirilen projeler, kırsal mahallelere dönüşleri hızlandırdı.

Kentte, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığının desteği ve Ziraat Bankası'nın iş birliğiyle başlatılan "Köyümde Yaşamak İçin Bir 'Sürü' Nedenim Var Projesi" kapsamında hem başvurular hem de destekler devam ediyor.

Ziraat bankası 100 bin lira kredi veriyor

Terör ve çeşitli nedenlerle yıllar önce boşalan mahallelerin yeniden canlandırılması, yerli ırk koyun yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması ve kırsaldaki vatandaşların hayat standartlarının yükseltilmesi için hayata geçirilen projeden yararlanmak isteyen çiftçilere, Ziraat Bankası'na 100 bin liraya kadar sıfır faizli, 50 bin liraya kadar da düşük faizli kredi imkanı sunuluyor.

İl ve ilçe Tarım ve Orman Müdürlüklerine müracaat ederek desteklemeden yararlanan çiftçiler, aldıkları küçükbaş hayvanlarla yıllar sonra göç ettikleri topraklara dönerek hayvancılık yapıyor.

Van'ın Erciş ilçesinde projeye başvuran yaklaşık 45 kişiye verilen 4 bin 500 koyun desteğiyle 20 ailenin kırsal bölgelerdeki mahallelerine dönmeleri sağlandı.

"Bahçelerde, tarlalarda artık koyun seslerini duymaya başladık"

İlçe Tarım ve Orman Müdürü Cihat Çağrı, projenin üreticilerden ve vatandaşlardan ilgi gördüğünü, desteklerden yararlanmak isteyenlerin sayısının her geçen gün arttığını söyledi.

Kaymakamlığın koordinasyonunda başvuru sahiplerine gereken desteğin verildiğini anlatan Çağrı, şöyle konuştu:

"Vatandaşlarımıza hayvan seçiminde yardımcı oluyoruz, hayvan kabulünde görev alıyoruz. Şu ana kadar 4 bin 500 küçükbaş hayvan dağıtımını gerçekleştirdik. Bu başvurular artarak devam ediyor. İlçemizin küçükbaş hayvan varlığının artırılmasına proje önemli bir katkı sunacak. 7 yıl faizsiz, ilk 2 yıl ödemesiz olan proje ilgi gördü. Daha önce köylerinden kente göç eden vatandaşlar bu proje kapsamında geri dönüş yaparak hayvancılığa başladı. Bahçelerde, tarlalarda artık koyun seslerini duymaya başladık. Hayvancılık yapmaktan vazgeçmiş birçok vatandaşımız tekrar hayvan beslemeye karar verdi. Yaklaşık 20 ailemiz köylerine döndü. Bu gelişmeler bizi sevindiriyor."

"Doğduğumuz, büyüdüğümüz topraklara kavuştuk"

İlçeye bağlı Karlıyaka Mahallesi'nde yaşayan Nesim Alkan ise destekten yararlandığını belirtti.

Bu sayede yıllar sonra tekrar koyun sahibi olduğunu aktaran Alkan, "4 yıl önce ekonomik nedenlerle köyden göç etmek zorunda kaldım. İmkanlarımız köye dönmeye elverişli değildi. Yeni başlatılan projeyi araştırdım, şartlarından birinin köyde ikamet edilmesi gerektiği. Bu nedenle köyüme dönerek başvurumu yaptım. Hayvanları teslim aldım ve çalışmaya başladım. Şehirden dönüşün sağlanması açısından güzel bir proje. Biz de desteklerden yararlandık ve bu sayede köyümüze döndük. Doğduğumuz, büyüdüğümüz topraklara kavuştuk. Allah devletimizden razı olsun." ifadelerini kullandı.

"Projeden de faydalanarak 100 koyun sahibi oldum"

Kocapınar Mahallesi sakinlerinden Kemal Tüncer de yeniden hayvancılığa başlamanın mutluluğunu yaşadığını ifade etti.

Proje sayesinde ahırların, tarlaların, yaylaların şenlendiğini, koyun ve kuzuların sesini duymaya başladıklarını anlatan Tüncer, "3 yıl önce maddi nedenlerle köyümü terk etmiştim. Projenin varlığını duydum ve 8 ay önce köyüme geri döndüm. Projeden de faydalanarak 100 koyun sahibi oldum. İlk yıl ödemesiz, 6 yıl taksit ödeme imkanı sunan proje bizim gibi yerini yurdunu terk etmiş insanlar için büyük bir avantaj oldu. Hayvancılıkla birlikte tarıma da başladık. Bize destek verenlere teşekkür ederiz." şeklinde konuştu.

16.09.2021

"Birçok aile doğdukları yerlerde yaşamaya başladı"

Aşağı Kozluca Mahallesi sakinlerinden İzzet Kaya, köyde yaşadığı ekonomik sıkıntılar nedeniyle 5 yıl önce doğup büyüdüğü toprakları terk etmek zorunda kaldığını anlattı.

Proje sayesinde yıllar sonra yeniden hayvancılık yapma imkanı bulduğunu belirten Kaya, şunları kaydetti:

"Başvurum kabul edilince köyüme dönerek hayvanları teslim aldım. Köyü terk edip gitmek zorunda kalan akraba ve arkadaşlarım da dönüş yaparak projeye başvurdu. Birçok aile doğdukları yerlerde yaşamaya başladı. Bazıları da göç etmekten kurtuldu. İnsanların kendi yerlerini terk etmesi, topraklarını bırakıp gitmesi iyi bir şey değil. Gurbet yaşadığımız için köyümüze geri döndük. Daha çok insanın proje sayesinde köyüne gidip çiftçilik ve hayvancılık yaparak daha güzel yaşayacağına inanıyorum. Bu proje küçükbaş hayvancılık için fakat biz köyümüze dönünce hayvancılıkla birlikte tarlalarımızı da ekmeye başladık. Her alanda bize büyük katkısı oldu."

TARSİM'den üreticiye 214 milyon liralık kuraklık ödemesi

Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM), 3 bin 532 köyde kuraklıktan zarar gören 14 bin 213 sigortalı üreticiye 214 milyon lira hasar ödemesi yaptı.

Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM), üreticiye 214 milyon lira kuraklık ödemesi gerçekleştirdi.

TARSİM'den yapılan açıklamaya göre, Devlet Destekli Tarım Sigortaları Sistemi'nde, üreticinin primine sağlanan yüzde 60 devlet desteğiyle uygulamada olan Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortası kapsamında bu yıl Türkiye genelinde 83 binin üzerinde poliçe tanzim edildi.

Ekspertlerin titizlikle sürdürdüğü saha gözlem ve verim tespit çalışmalarının ardından 44 ildeki 267 ilçenin 3 bin 532 köyünde poliçede yazılı köy bazlı eşik verim değerlerinin altında verim gerçekleştiği belirlendi.

Söz konusu köylerde sigortalı olan tüm üreticiler hasar ödemesine hak kazandı. Bu yıl sigortalı üreticilerden toplanan 24 milyon lira prim karşılığında 214 milyon lira hasar ödemesi yapıldı.

50 bin hasar tespit incelemesi yapıldı

Geçen yıl ilçe bazlı uygulanan Kuraklık Verim Sigortası kapsamında, 59 ildeki 286 ilçede yaklaşık 20 bin hasar tespit çalışması yapılırken, sigorta 2021'den itibaren köy bazlı uygulanmaya başlandı.

Kuraklık Verim Sigortası kapsamında 67 ildeki 375 ilçenin 5 bin 311 köyünde yaklaşık 50 bin hasar tespit incelemesi gerçekleştirildi.

16.09.2021

Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı üreticiler, kuru tarım alanlarında üretimini yaptıkları buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, nohut, mercimek ürünleri ve bu ürünlerin sertifikalı tohumluklarıyla ek prim karşılığında ve isteğe bağlı olarak sertifikalı tohumlukların sap kısmını, kuraklık, don, sıcak rüzgar, sıcak hava dalgası, aşırı nem, aşırı yağış risklerinden kaynaklı köy genelinde doğrudan meydana gelebilecek verim kayıplarına karşı Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortası'yla güvence altına alabiliyor.

Köyün ortalama verimi, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve TARSİM verileri esas alınarak tespit edilen verimi ifade ediyor. Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortası'nda, köyün eşik verim değeri, köyün ortalama veriminin yüzde 70'i alınarak belirleniyor. Her ürün ve köy için kuru şartlarda verim değerleri ayrı ayrı belirlenip, poliçeler bu doğrultuda düzenleniyor.

TOBB Başkanı Hisarcıkılıoğlu: Dünyanın en değerli arazisi akıllı telefon ekranıdır

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıkılıoğlu, dünyanın en değerli arazisinin cep telefonu ekranları olduğunu belirterek, "Önemli olan bu değerli arazide yer kapabilmektir." ifadesini kullandı.

Türkiye Perakendeciler Federasyonu (TPF) tarafından düzenlenen 'Yerel Zincirler Buluşuyor (YZB) 2021' etkinliğinde konuşan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıkılıoğlu, üretim, tedarik ve lojistiğin son ayağı olan perakende sektörünün, değer zincirinin müşteri ile buluğuğu çok büyük bir organizasyon olduğunu söyledi.

Eskiden alışverişlerin tek noktadan yapıldığını anlatan Hisarcıkılıoğlu, "Artık indirim marketleri, ulusal ve yerel marketler, benzin istasyonlarındaki marketler, tanzim satışlar, Tarım Kredi Kooperatifleri, e-ticaret siteleri ve hızlı teslimat şirketleri var." diye konuştu.

Alternatifin çok olduğunu, yerel marketlerin bu alternatifler içerisinde "nasıl ayrışacakları" sorusuna cevap bulması gerektiğini kaydeden Hisarcıkılıoğlu, şöyle konuştu: "Ortak akıl ile ortak çözümler bulmalısınız. Bu noktada bazı önerilerim olacak. Öncelikle size bir soru sormak istiyorum; Dünyanın en değerli arazisi nerede? Bilen var mı? Dünyanın en değerli arazisi akıllı telefonun ekranıdır. Önemli olan bu değerli arazide yer kapabilmektir. Eskiden en işlek caddede mağaza, market sahibi olmak önemliydi. Şimdi cep telefonu ekranında yer alabilmek çok önemli. Peki

dünyanın en değerli arazisi olan cep telefonu ekranında nasıl yer alabiliriz? Şirketinin veya ürününün ya mobil uygulaması olacak ya da geliştirilen mobil bir uygulamanın içerisinde yer alacaksınız. Mobil uygulamalar tüketicilere, müthiş kolaylık sağlıyor. Mobil uygulamalar üzerinden şirket veya ürününüze ulaşıp ulaşılamadığı tüketici tercihlerinde çok ama çok önemli. Bu birinci madde."

"Yerel markalarla işbirliği yapın"

İkinci nokta olarak yerel perakendecilere, ortaklık yapmaları ve ortak hareket etme kültürünü öğrenmelerini tavsiye eden Hisarcıklıoğlu, şu önerilerde bulundu:

"Üçüncüsü; illerdeki yerel markalarla işbirliği yapın. Yerel üretici markaları ortak paydaşınız olarak kurgulayın. Birlikte büyüyün. Dördüncüsü; şehirlerin markalaşmasına yatırım yapın. Unutmayın, artık ülkeler değil şehirler rekabet ediyor. Şehrin markasının parçası olun. Olun ki, şehrin markasıyla birlikte büyüyün. Beşincisi; akıntıya kürek çekmeyin. Sadece perakende de değil her sektörde her alanda düşünce tembelliğimizi bırakırsak, her şey bambaşka olacak."

Koç: Ne iş yapıyorsanız yapın inovasyon kültürüne yatırım yapın

Koç Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili Ali Y. Koç ise dünyadaki değişim ve dönüşüme dikkat çekerek, "Dünya genelinde ekonomik, ekolojik ve siyasi değişimleri hep beraber anlamaya çalışıyor ve hayatımıza yön vermeye çalışıyoruz. Hiçbir şekilde eşi benzeri görülmemiş hızla karşımıza çıkan bu değişimler nedeniyle müthiş bir sis var önümüzde. Ancak büyük risklerin yanında büyük fırsatlar getirdiğini de unutmamak gerek." şeklinde konuştu.

Perakendenin, ekonomideki dalgalanmaların en hızlı görüldüğü sektörlerden biri olduğunu belirten Koç, iş dünyası liderlerine "İşletmenizin büyüklüğü ne olursa olsun ya da ne iş yapıyorsanız yapın inovasyon kültürüne yatırım yapın." mesajı verdi.

Düzgün: Binlerce işletmemizin gözü ve kulağı Perakende Yasası'nda

Türkiye Perakendeciler Federasyonu (TPF) Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Düzgün ise, salgınında dünya ekonomisinin yüzde 3,5 küçüldüğünü ve küresel ticaretin yüzde 10'a yakın daraldığını söyledi. Dünya gıda fiyatlarının son 7 yılın en yüksek seviyesine ulaştığını ifade eden Düzgün, birçok Avrupa ülkesinde tedarik zincirinde aksamalar yaşandığını kaydetti.

Gıda perakendesinde yaşanan sorunlara değinen Düzgün, şöyle konuştu:

"Sektörümüzün tüm taraflarının ortak bir noktada buluşamaması, geleceğe yönelik ortak kararlar alamaması, ortak söylem geliştirememesi nedeniyle son yıllarda hepimiz zor günler yaşadık. Bundan sonraki süreçte ortak hedef ve inançla hareket edemezsek benzer sorunlarla karşılaşmamız kaçınılmaz olacak. Bu nedenle binlerce işletmemizin son dönemde gözü ve kulağı Perakende Yasası'nda. Hükümetimizin titizlikle üzerinde çalıştığı Perakende Yasası'nın ivedilikle tamamlanmasını bekliyoruz. Perakende ticaretinin yasa ile en kısa sürede garanti altına alınmasıyla, işletmecilerimiz, esnaflarımız derin bir nefes alacak, rekabet avantajı kazanacak."

Türkiye'deki firmaların aktif büyüklüğü 10,6 trilyon lira oldu

Türkiye'deki firmaların bilançolarına göre toplam aktif büyüklükleri, geçen yıl 10 trilyon 596 milyar 683 milyon lira olarak hesaplandı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2020 yılı sektör bilançolarını açıkladı. Buna göre, firma sayısının sektörlere göre dağılımında toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü 280 bin 776 ile en başta yer aldı. İmalat sektörünün payı yüzde 16,3 olarak gerçekleşti.

Firmaların toplulaştırılmış bilançosuna göre 2020'de toplam aktif büyüklüğü, 10 trilyon 596 milyar 683 milyon lira, kısa ve uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı 7 trilyon 739 milyar 338 milyon lira, öz kaynakların toplamı 2 trilyon 857 milyar 345 milyon lira olarak kayıtlara geçti.

İmalat sektörü 3 trilyon 16 milyar 255 milyon lira aktif büyüklükle birinci olurken, ikinci sırayı 2 trilyon 348 milyar 878 milyon lira ile toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü aldı.

Öz kaynaklar bakımından imalat sektörü 1 trilyon 4 milyar 88 milyon lira ile ilk sırada yer aldı. Bu sektörü 603 milyar 787 milyon lira ile toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü, 371 milyar 942 milyon lira ile de mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü takip etti.

Firmaların toplulaştırılmış gelir tablosu verisine göre, geçen yıl tüm sektörlerin toplulaştırılmış dönem net karı 221 milyar 648 milyon lira olarak gerçekleşti.

16.09.2021

İmalat sektörü 184 milyar 992 milyon lira ile en yüksek net kar elde eden sektör oldu. Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü 71 milyar 268 milyon lira, bilgi ve iletişim sektörü ise 16 milyar 651 milyon lira net kar elde etti. Ulaştırma ve depolama sektörü, 2020 yılını 40 milyar 976 milyon lira, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü ise 25 milyar 56 milyon lira net zarar ile tamamladı.

Yurt dışı satışlara bakıldığında, en yüksek yurt dışı satış 838 milyar 851 milyon lira ile imalat sektöründe görüldü. Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe yurt dışı satış 607 milyar 336 milyon lira oldu.

Sektör bilançoları kapsamında bulunan tüm firmaların toplam net satışları 9 trilyon 316 milyar 769 milyon lira, toplam faaliyet karı ise 608 milyar 162 milyon lira olarak belirlendi.

Bütçe, 40.8 milyar lira fazla verdi: Yeni yapılandırmadan 6.2 milyar lira geldi

Merkezi yönetim bütçesi, ağustosta 40,84 milyar lira fazla verdi. Bütçede 8 aylık açık 37 milyar 507 milyon TL oldu. Ağustos ayında başvuruları hala devam eden 7326 sayılı yasa çerçevesindeki yeni yapılandırmadan bütçeye 6.2 milyar lira geldi.

Şebnem TURHAN

Hazine ve Maliye Bakanlığı ağustos ayında bütçenin 40.8 milyar lira fazla verdiğini açıkladı. Hazine'den yapılan açıklamada ocak-ağustos dönemi bütçe açığının da 37.5 milyar liraya gerilediği belirtildi. Verilere göre ağustosta bütçe gelirleri, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 35 artarak 146 milyar 539 milyon liraya, bütçe giderleri yüzde 31,6 artışla 105 milyar 703 milyon liraya ulaştı. Ağustos ayında başvuruları hala devam eden 7326 sayılı yasa çerçevesindeki yeni yapılandırmadan bütçeye 6.2 milyar lira geldi.

Bütçe giderleri yüzde 32 arttı

Bakanlığın verilerine göre ağustosta bütçe giderleri yüzde 31,6 artarken, faiz dışı harcamalar geçen yılın aynı ayına göre yüzde 34,5 yükselerek 92 milyar 46 milyon lira oldu. Ağustosta mal ve hizmet alım giderleri yüzde 39,5 artışla 7.7 milyar lira, sermaye giderleri altında yer alan yatırım harcamaları yüzde 81,9 artışla 7.4 milyar lira, cari transferler de yüzde 31,6 artışla 40.3 milyar lira olarak gerçekleşti. Faiz harcamaları ise ağustosta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 14.8 artışla 13.6 milyar liraya çıktı.

(Milyon TL)	2020	2021	(%)
	Ağustos	Ağustos	
Giderler	80.345	105.703	31,6
Faiz Hariç Giderler	68.444	92.046	34,5
Faiz Giderleri	11.901	13.657	14,8
Bütçe Gelirleri	108.566	146.539	35,0
Vergi Gelirleri	98.456	131.121	33,2
BÜTÇE	28.22	40.837	44,7
Faiz Dışı Denge	40.122	54.494	35,8

ÖTV'de yüzde 20,9'luk düşüş yaşandı

Ağustosta vergi gelirleri yüzde 33,2 oranında artışla 131.1 milyar lira olarak gerçekleşti. Vergi gelirleri içinde ithalde alınan KDV'deki artış dikkat çekti. Geçen yıl ağustos ayına göre yüzde 66,9 artan bu kalemden 21.9 milyar lira gelir geldi. Kurumlar vergisi tahsilatı ağustos ayında yüzde 64,2 artışla 46.4 milyar lira, gelir vergisi de yüzde 44 artışla 19.3 milyar lira arttı. Yurtiçi mallar üzerinden alınan dahilde alınan KDV'den yüzde 26,7 artışla 11 milyar liralık gelir geldi.

ÖTV gelirleri ise ağustos ayında yüzde 20,9 geriledi. ÖTV'nin gerilemesinde eşel mobil sistemi nedeniyle petrol ve doğalgazdan alınan ÖTV'deki yüzde 64.4 düşüş etkili oldu. Ayrıca sigara üzerinden alınan ÖTV'de yüzde 14,7'lik, dayanıklı tüketim ürünleri üzerinden alınan ÖTV'de de yüzde 27,8'lik gerileme oldu.

Yeni yapılandırmadan bütçeye 6.2 milyar lira

9 Haziran 2021 tarihinde yasalaşan 7326 sayılı çerçevesinde getirilen son yapılandırmada başvuru tarihi uzatılmıştı. Yapılandırmadan yararlanmak isteyenlerin 30 Eylül 2021 tarihine kadar başvuru yapmaları, ilk taksitlerini de 1 Kasım 2021 tarihine kadar ödemeleri gerekiyor. Ancak şimdiye kadar başvurusunu yapıp peşin ya da ilk taksitini ödeyenlerden bütçeye 6 milyar 211 milyar lira gelir geldi. Geçen yıl çıkarılan 7256 sayılı yasa çerçevesindeki yapılandırmanın da ödemeleri devam ediyor. Bu yapılandırmadan da 31 Ağustos tarihi itibarıyla gelen gelir 19 milyar 930 milyon lirayı buldu.

Merkez'den ikinci adım: ROM'da döviz imkanı sona eriyor

Yabancı para zorunlu karşılık oranları 2 puan artırıldı. Merkez Bankası, yeni düzenlemenin 1 Temmuz'daki kararın tamamlayıcı adımı olduğunu açıkladı. TL cinsi zorunlu karşılık tesisleri 13,9 milyar lira, döviz ve altın cinsi zorunlu karşılık tesisleri ise 3,4 milyar dolar karşılığı artacak. Bu arada kararın haftaya yapılacak PPK öncesi gelmesi farklı yorumlara da neden oldu...

Merkez Bankası, temmuzda aldığı TL cinsi ZK'ların döviz cinsi tutulabilme imkanın kademeli sona erdirme tarihiyle eş zamanlı olarak bugün döviz cinsi zorunlu karşılıklarda artış yaptığını açıkladı.

Resmi Gazete'de yayımlanan tebliğe göre; yabancı para mevduat ve kıymetli maden depo hesaplarına uygulanan zorunlu karşılık oranları **200 baz puan** artırıldı. Vadesiz ve 1 yıla kadar vadeli döviz hesapları için zorunlu karşılık oranı yüzde 21'den **yüzde 23'e** yükseldi. 1 yıl ve 1 yıldan uzun vadeli döviz hesaplarında zorunlu karşılık oranı ise yüzde 15'ten **yüzde 17'ye** çıktı.

TCMB, Resmi Gazete'de yayımlanan ZK kararının ardından yaptığı açıklamada; zorunlu karşılık kararının TL cinsi ZK tesislerini yaklaşık 13.9 milyar TL, döviz ve altın cinsi ZK tesislerini ise 3.4 milyar dolar karşılığı artıracığını bildirdi.

TCMB, yeni kararı; 1 Temmuz'da açıklanan TL cinsi zorunlu karşılıkların döviz ve altın cinsi tutulmasını sağlayan Rezerv Opsiyon Mekanizmasının (ROM) kademeli şekilde kaldırılmasına ilişkin tamamlayıcı bir düzenleme olarak duyurdu.

Fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda, parasal aktarım mekanizmasının etkinliğinin artırılması için zorunlu karşılık düzenlemesinde değişikliğe gidildiğini bildiren TCMB şu açıklamayı yaptı:

1 Temmuz 2021 tarihinde açıklandığı üzere, Türk lirası zorunlu karşılıkların döviz cinsinden tesis edilmesi imkânı azami oranı yüzde 20'den yüzde 10'a düşürülmüş ve döviz cinsinden mevduat/katılım fonuna uygulanan zorunlu karşılık oranları tüm vade dilimlerinde 200 baz puan artırılmıştı. Ayrıca, Türk lirası zorunlu karşılıkların döviz cinsinden tesis edilmesi imkânının sonlandırılacağı da ilan edilmişti. Bu çerçevede, söz konusu imkân 1 Ekim 2021 tesis tarihinde yüzde 10'dan yüzde 0'a düşürülerek sonlandırılacak olup, aynı tarihte yürürlüğe girmek üzere yabancı para mevduat/katılım fonuna uygulanan zorunlu karşılık oranlarının tüm vade dilimlerinde 200 baz puan artırılmasına karar verilmiştir. Alınan bu kararla birlikte, 1 Ekim 2021 tarihi itibarıyla Türk lirası cinsinden zorunlu karşılık tesislerinin yaklaşık 13,9 milyar Türk lirası, döviz ve altın cinsinden zorunlu karşılık tesislerinin ise yaklaşık 3,4 milyar ABD doları karşılığı tutarında artması beklenmektedir."

YABANCI PARA ZORUNLU KARŞILIK	YENİ ORAN	ESKİ ORAN
MEVDUAT VE KATILIM FONU		
Vadesizden 1 yıla kadar vadeliye kadar	23	21
1 yıl ve 1 yıldan uzun vadeli	17	15
KIYMETLİ MADEN DEPO HESAPLARI		
Vadesizden 1 yıla kadar vadeliye kadar	24	22
1 yıl ve 1 yıldan uzun vadeli	20	18
MÜSTAKRİZLERİN FONLARI	23	21
DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		
1 yıla kadar (1 yıl dâhil) vadeli	21	21
2 yıla kadar (2 yıl dâhil) vadeli	16	16
3 yıla kadar (3 yıl dâhil) vadeli	11	11
5 yıla kadar (5 yıl dâhil) vadeli	7	7
5 yıldan uzun vadeli	5	5

PPK ÖNCESİNDE GELMESİ SORU İŞARETİ YARATTI

Bu arada TCMB'nin kararı önümüzdeki haftaki PPK öncesi alması farklı yorumlara neden oldu.

Ekonomistler düzenleme ile Merkez Bankası hem rezervlerini artırmayı hem de bankaların döviz tutmasının maliyetini artırmayı hedeflediğini söyledi. Söz konusu düzenlemenin kurda mevcut fiyatlamalara etkisi olmadı. **Dolar/TL'de 8,44-8,45 seviyesindeki işlemler devam ediyor.**

Deniz Yatırım Strateji ve Araştırma Bölüm Müdürü Orkun Gödek de söz konusu kararı, son dönem içerisinde sistemde gözlenen yabancı para mevduat artışı sonrasında TCMB'nin brüt rezervlerini artırma isteği çerçevesinde okuduklarını, fiyatlamalara yönelik etkisini ise nötr olarak gördüklerini aktardı.

Bazı bankacılar ise kararın **erken faiz indirimine karşı dövize yönelimi engelleme önlemi** olarak yorumlarken bu yorumlar azınlıkta kaldı. Bir bankanın döviz masası işlemcisi, "TCMB'nin kararı önümüzdeki haftaki PPK öncesi alması farklı yorumlar oluşturuyor. Karara faiz indiriminde dövize yönelimi engellemeye hazırlık olarak yorumlar da var. Ancak biz kararın ROM imkanındaki TL cinsi ZK'lar için döviz cinsi imkanın kaldırılması nedeniyle oluşan boşluğun teknik olarak tamamlanması amaçladığını düşünüyoruz" dedi.

ROM NEDİR?

Rezerv Opsiyonu Mekanizması (ROM), bankaların TCMB'de tutmak zorunda oldukları Türk lirası zorunlu karşılıkların belirli bir yüzdesini döviz (dolar ve/veya euro) ve standart altın cinsinden tesis edebilmelerine imkan tanıyan bir uygulama. ROM ile bankalara Türk lirası likidite gereksinimlerini karşılamak için döviz varlıklarını belli oranlarda kullanabilme imkanı tanınıyor. Böylece bankalar, Türk lirası zorunlu karşılıkları tesis etmede esneklik kazanıyor ve gönüllü olarak Merkez Bankasında döviz rezervi biriktirebiliyor. Merkez Bankası'nın bankalara tanıdığı bu 'döviz tutma imkanı' 1 Ekim 2021'de sona eriyor. TCMB, ROM uygulamasının döviz bölümünün kademeli azalışlarla sona ereceğini 1 Temmuz'da açıklanmıştı. Söz konusu ROM azami oranı 1 Temmuz'da yüzde 20'den yüzde 10'a düşürülmüştü. Ekim ayı itibarıyla artık bankalar, Türk lirası zorunlu karşılıkların belirli bir bölümünü döviz olarak tutamayacak.

Toplam rezerv 119 milyar doları aştı

Merkez Bankası'nın net uluslararası rezervleri 3 Eylül 2021 itibarıyla, bir önceki haftaya göre 1 milyar 406 milyon dolar artış ile 27 milyar 856 milyona yükseldi. Brüt döviz rezervleri 91 milyar dolar artış gösterirken, toplam rezervler 118 milyar 264 milyondan 119 milyar 198 milyona seviyesine yükseldi.

Döviz hesapları rekor tazeledi

Bu arada 3 Eylül haftasına ait para banka verilerine göre, yurt içi yerleşiklerin döviz mevduatı 1 milyar 922 milyon dolar artış göstermiş; böylece bir önceki hafta 236 milyar 196 milyon dolar olan yurt içi yerleşiklerin döviz mevduatı 238 milyar 118 milyona çıkmıştı.

Fitch: Enflasyon ve TL'ye olan düşük güven dolarizasyonu artırabilir

Fitch, Türkiye ekonomisine ilişkin, "Bankaların aktif kalitesi güçlü ancak negatif reel mevduat faizi, enflasyon baskısı ve TL'ye olan düşük güven dolarizasyonu artırabilir" değerlendirmesi yaptı.

Kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, sorunlu kredilerdeki sınıflandırmanın üçüncü çeyrek sonuna uzatılması, yeniden yapılandırmalar ve güçlü kredi tahsilatlarının Türk bankalarının aktif kalitesini desteklemeye devam ettiğine; ancak enflasyonist baskılar ve liraya olan düşük güvenin dolarizasyonu artırabileceğine dikkat çekti.

Fitch'in bugün yayımlanan raporunda takipteki kredi (NPL) oranlarının tarihi düşük seviyede kalmasının da en azından kısa vadede risk maliyetini desteklemeye devam ettiği belirtildi.

Dolarizasyon artabilir uyarısı

Raporda negatif reel mevduat faiz oranları, enflasyonist baskılar ve liraya olan düşük güvenin bankalardaki dolar mevduatlarını ve dolarizasyonu artırabileceğine dikkat çekildi.

Raporda ayrıca, Mart ayında TCMB Başkanının görev değişimi sonrasında gerilimli piyasa şartlarına rağmen, çoğu bankanın Nisan-Mayıs 2021 döneminde sendikasyon kredilerini çevirdikleri veya artırdıkları belirtilerek, "Bu durum bankaların fonlama piyasalarına, 2020 ilk yarıya göre daha yüksek maliyetle olsa da erişme kabiliyetleri olduğunu teyit etti" ifadesi yer aldı.

Dijital TL için ilk somut adım: Merkez Bankası platform oluşturdu

Merkez Bankası, ASELSAN, HAVELSAN ve TÜBİTAK-BİLGEM ile 'Dijital Türk Lirası İşbirliği Platformu' oluşturdu. Birinci faz pilot uygulama çalışmaları kapsamında TCMB nezdinde prototip “Dijital Türk Lirası Ağı” tesis edilecek.

ANKARA (DÜNYA) - Merkez Bankası, Dijital TL geliştirilmesi kapsamında ASELSAN, HAVELSAN ve TÜBİTAK-BİLGEM ile “Dijital Türk Lirası İşbirliği Platformu” oluşturulduğunu açıkladı. Merkez Bankasından yapılan açıklamada oluşturulacak dijital paranın “mevcut ödemeler altyapısını tamamlayıcı nitelikte” olacağı belirtildi. Açıklamada yapılacak çalışmalar sıralanırken, Dijital TL'nin tedavüle alınması konusunda nihai karar verilmediğinin altı çizildi ve çalışmanın bir “AR-GE Projesi” olduğunun altı çizildi.

Merkez Bankasından yapılan açıklamada işbirliğinin niteliğine ilişkin olarak “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), mevcut ödemeler altyapısını tamamlayıcı nitelikte dijital Türk lirasının tedavülünün potansiyel katkılarını araştırmayı sürdürmektedir. Merkez Bankası Dijital Türk Lirası Araştırma Geliştirme (AR-GE) projesi kapsamında kavram ispat çalışmasının tamamlanması ile başlayan süreç, teknoloji paydaşlarının katılımı ile bir sonraki aşamaya taşınmaktadır” şeklinde tanımlandı.

Banka açıklamasında, Merkez Bankası ile sayılan kurumlar arasında mutabakat zaptı yapıldığı belirtildi. Dijital TL için yürütülecek AR-GE projesinde, teknolojik araştırma,

16.09.2021

geliştirme ve test süreçlerinin platform içindeki kuruluşlarla yapılacağı bildirildi.

Şahap Kavcıoğlu

@sahapkavcioglu

Bankamız ile ASELSAN, HAVELSAN ve TÜBİTAK-BİLGEM arasında ikili mutabakat zabitlerini imzalayarak oluşturduğumuz "Dijital Türk Lirası İşbirliği Platformu" ülkemize hayırlı olsun.

Merkez Bankası

@Merkez_Bankasi

Merkez Bankası Dijital Türk Lirası Araştırma Geliştirme projesi kapsamında kavram ispat çalışmasının tamamlanması ile başlayan sürecin teknoloji paydaşlarının katılımı ile bir sonraki aşamaya geçmesine karar verilmiştir: tomb.tl/j79c7f0

Platform genişleyecek

Yazılı açıklamada proje kapsamında birinci faz olarak tanımlanan stratejik ve kritik teknolojilerin ön uygulama testlerinin yapılmasının ardından platforma yeni katılımlar olacağı vurgulandı.

Açıklamaya göre, birinci faz pilot uygulamada şu aşamalar gerçekleştirilecek.

-TCMB nezdinde prototip Dijital Türk Lirası Ağı tesis edilecek.

-Teknoloji paydaşları ile dar kapsamlı ve kapalı devre pilot uygulama testleri gerçekleştirilecek.

16.09.2021

-Elde edilen sonuçlar doğrultusunda daha yaygın ve geniş katılımlı pilot testlerin gerçekleştirilecek.

-Blokzincir teknolojisi, dağıtık yapıların ödeme sistemlerinde kullanımı, anlık ödeme sistemleri ile entegrasyon gibi başlıklarda Dijital Türk Lirası Ar-Ge projesi kapsamında çeşitlilik gerektirebilecek testler yapılacak.

Dijital TL'nin dolaşıma sokulması konusunda nihai karar yok

Merkez Bankası açıklamasında Dijital TL'nin bir "AR-GE projesi" olduğu vurgulanırken, dijital TL'nin tedavülüne yönelik nihai bir karar verilmediğinin altı çizildi. Açıklamada, "Tüm çalışmalar deneysel AR-GE faaliyetleri ilkelerince yürütülmektedir. Farklı teknolojik alternatiflerin kapasite ölçümleri tamamlandıktan ve mimari kurguların denemeleri sonuçlandırıldıktan sonra, mevcut teknolojilerin dijital Türk lirasına ilişkin iktisadi, hukuki ve mali gereksinimleri karşılayıp karşılayamadığının tespiti amaçlanmaktadır" denildi.

Merkez Bankası, testler sonrasında 2022 yılı içinde birinci faz sonuçlarının duyurulacağı açıklandı.

50 yılın en hızlı büyümesi görülecek ama...

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD), '2021 Ticaret ve Kalkınma Raporu'nda küresel büyüme, para politikaları ve Türkiye özelinde değerlendirmelerde bulundu.

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD), küresel ekonomiye dair beklentilerini paylaştı.

UNCTAD, küresel ekonominin bu yıl yüzde 5,3 ile 50 yılın en hızlı büyümesine imza atacağı görüşünde. Ancak UNCTAD'a göre, küresel ekonomide toparlanma düzensiz. Gelişmiş ekonomilerde, düşük gelirli hayatta kalma mücadelesi verirken, yüksek gelirli daha da zenginleşiyor.

Gelişen ülkeler 12 trilyon dolar daha yoksul olacak

Rapora göre, 2025 yılına kadar gelişmekte olan ülkeler COVID-19 pandemisi nedeniyle 12 trilyon dolar daha yoksul olacak. Raporda, "Mali olanaklarda kısıtlamalar, parasal özerklik eksikliği ve aşılara erişim sorunu, birçok gelişmekte olan ekonomiyi durdururken, gelişmiş ekonomilerle olan uçurumu genişletiyor ayrıca bir başka 'kayıp 10 yıla girme' tehdidinde bulunuyor" değerlendirmesine yer verildi.

Büyüme 2022'de hız kesecek

UNCTAD, 2022'de küresel büyümenin yavaşlayarak yüzde 3,6'ya düşmesini ve küresel gelirin salgın öncesinin hala yüzde 3,7'nin altında kalmasını bekliyor.

Raporda, kümülatif küresel gelir kaybının 2020-2022'de yaklaşık 13 trilyon dolar olmasının beklendiğine yer verilerek, "Dünya genelinde, özellikle gelişmekte olan bölgelerde, COVID-19 krizinin ekonomiye verdiği zarar, küresel finansal krizden (2008-2009) daha büyük olmuştur. Bu zarar özellikle Afrika ve Güney Asya'da daha belirgin yaşanmıştır" yorumunda bulunuldu.

Enflasyon, politikaları tersine çevirmek için bahane

UNCTAD raporunda, arz ve talep kaynaklı geçici fiyat artışlarının gelişmiş ekonomilerde toparlanmayı sürdürmek için gereken politikaları tersine çevirmek için bahane olabileceğine dikkat çekildi. Büyük merkez bankalarının 10 yıl boyunca ucuz para politikalarına rağmen, enflasyon hedefine ulaşılamadığı hatırlatılan raporda, "Gelişmiş ekonomilerdeki mevcut güçlü toparlanmaya rağmen, fiyatlarda kalıcı bir artış belirtisi yok" denildi.

Ticaret performansı üzerinde baskı oluşacak

Raporda, küresel mal ve hizmet ticaretinin geçen yıl yüzde 5,6 düştükten sonra, bu yıl reel olarak yüzde 9,5 büyümesinin beklendiği ifade edilerek, mal ve ticarete toparlanmanın son derece dengesiz olduğu ve bunun yol açtığı sorunların gelecek yıllarda ticaret performansı üzerinde baskı oluşturmaya devam edeceği vurgulandı.

UNCTAD'ın Türkiye ekonomisi için beklentisi

UNCTAD, Türkiye ekonomisinin bu yıl yüzde 3,9, gelecek yıl ise yüzde 3,6 büyümesini bekliyor. Raporda, Türk ekonomisine ilişkin; COVID-19 vakalarının yeniden artması ve buna bağlı olarak kısıtlamaların getirilmesinin yılın ikinci çeyreğinde ekonomik toparlanmayı engellediği belirtilerek, "hükümetin işletmelere bütçe desteği sağlama yanıtı ile birlikte, dış talebin artması, ihracatta toparlanma ve ülkenin sanayi sektörünün sürdürülebilir dayanıklılığı, yılın ikinci yarısında ekonomik faaliyetleri artırmaya yardımcı olacak" ifadesine yer verildi.

Erdoğan: Eski Türkiye'yi hortlatmak isteyenler başaramayacaklar

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "lkemizi, küresel sistemin yeniden yapılanmasının dışına itmek için kıvrananların son umudu 2023'te eski Türkiye'yi yeniden hortlatmaktır, başaramayacaklar." dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Anadolu Medya dlleri Töreninde konuştu.

Erdoğan'ın konuşmasından önemli satır başları şöyle;

"lkemizi 2023 hedefleri rayında tutarak, vaktimizi ve enerjimizi heba etme girişimlerini boşa çıkardık.

2023, Türkiye'nin ve Türk milletinin yeniden şahlanışının sembolüdür.

Buğn, büyük ve güçlü Türkiye'nin inşası yolundaki en önemli durağımız 2023'n eşiğindeyiz.

Ülkemizi, küresel sistemin yeniden yapılanmasının dışına itmek için kıvrananların son umudu 2023'te eski Türkiye'yi yeniden hortlatmaktır, başaramayacaklar."

Fiyatlar hiç artmasa ne olur ki, vatandaşı mevcut fiyatlar eziyor!

Alaattin AKTAŞ

16 Eylül 2021 Perşembe

✓ **Vatandaşın enflasyona ezdirildiği ezdirilmediği tartışması yine alevlendi. Bırakın geçmişle olan kıyaslamaları ve bugüne bakın. Bu gelir ve fiyat düzeyiyle vatandaş rahat geçinebiliyor mu, geçinemiyor mu, soru bu.**

✓ **Vatandaş fiyat artışının değil, mevcut fiyat düzeyinin altında zaten eziliyor. Dolayısıyla bugünden sonra doğru ölçülen enflasyonla paralel bir zam da verilse refah artmayacak demektir.**

Siyasetçilerin ve onlara gözü kapalı destek çıkanların klasik atışması son günlerde yine alevlendi. Bir taraf şunu söylüyor:

“Şu kadar zamanda ücretler şu kadar arttı, alım gücü şöyle yükseldi...” Tabii ki karşı görüş de var:

“Zamanında bir asgari ücretle şundan şu kadar almak mümkündü, şimdi onun ancak yarısı alınabiliyor...”

Kendinizi zorlar ve bir tarafta yer almak isterseniz yaklaşımınıza uygun bir doğru mutlaka bulursunuz.

Sevdiğiniz lidere, kendinizi ait hissettiğiniz siyasi partiye göre siz de bir tarafta yer alırsınız. Gerçeği biraz farklı yaşıyor olsanız da...

Vatandaşın alım gücünün nereden nereye geldiğini irdelemek için öyle yıllar öncesine dönmek çok da gerekli değil. Hele hele tüp kuyruklarından söz edenler yalnızca yaşlarını ele vermiş oluyor, o kadar! Köprülerin altından çok sular aktı, koşullar çok değişti.

Boş verin geçen yılı; on yıl, yirmi yıl önceyi... Bugün durum ne, ona bakın!

16.09.2021

Dar gelirli vatandaş, küçük esnaf, küçük bir işletme sahibi eline geçen parayla geçimini rahat bir şekilde sağlayabiliyor mu, sağlayamıyor mu, önemli olan bu.

Bu köşede yaklaşık bir yıl önce, geçen yıl 7 Ekim'de yer verdiğimiz yazıda enflasyonun yüzde 100 doğru ölçüldüğü varsayımından yola çıkarak bir görüş dile getirmiştik. İşte son günlerin tartışmaları o yazıyı çağırıyordu.

Bir yıl önce **“Enflasyon hilesiz hurdasız ve kötü niyet olmaksızın eksiksiz bir şekilde tam ölçülüyor olsa, bu enflasyona göre maaş ve ücret artışı verilmesi vatandaşı rahatlatır mı”** diye sormuştuk.

Son dönemdeki temel tartışma konusu da aslında bu.

Enflasyona ezilmek ya da ezilmemek...

Tüm tartışmaların odağında bu yaklaşım var.

Enflasyon gelir artışının üstünde mi, değil mi?

Adını başka türlü koysak da temelde tartışılan enflasyon kadar ücret artışı olup olmadığı.

Peki gelirler enflasyon kadar artıyorsa sorun yok mu?

Can alıcı soru bu işte! Gelirler enflasyon kadar artarsa geçim zorluğu geride mi kalıyor yani?

Gelin şimdi geçen yılki yazımıza dönelim, o yazıdan alıntı yapalım. Çünkü bugünlerde bu konuyu çok konuşacak gibiyiz...

HERKES AÇIKLANAN ENFLASYONA İNANSA...

Açıklanan enflasyon oranlarına inanan, bu oranları doğru bulan neredeyse yok. Konu enflasyon oldu mu, parti ayrımı pek kalmıyor ve bu oranların inandırıcı bulunmadığı hemen herkes tarafından dile getiriliyor.

TÜİK'in enflasyon oranlarıyla oynanıyor mu, bir müdahale var mı? Bu soruya evet diyebilmek için elde veri olması gerekir. Çarşıdan pazardan alınan üç beş fiyatla TÜİK'i yalanlayacak bir oran ortaya koymak gerçekçi bir yaklaşım olmaz. Fiyat endeksleri yüzlerce mal ve hizmetin fiyatı izlenerek oluşturuluyor. Oranlara kuşkuyla bakılması da her mal ve hizmeti herkesin kullanmıyor olmasından kaynaklanıyor.

Siz sigara kullanmıyorsunuz ama endekste sigara da var. Kendi evinizde oturuyorsunuz ama endekste kira da kapsanıyor. Otomobil almanız söz konusu bile değil ama endekste otomobile de yer veriliyor.

İşte belki vatandaşın hiçbir zaman kullanmadığı mal ve hizmetlerin fiyatındaki artış düşük kalınca ve bu durum genel oranı aşağı çekince, öte yandan başta gıda maddeleri olmak üzere sürekli tüketilmek durumunda olunan kalemlere yüklü zamlar gelince ortalamayı gösteren endeks gerçekçi bulunmuyor.

Geçim derdine çare mi?

Varsayalım ki TÜFE'nin ortaya koyduğu oran yüzde 100 doğru. Hesaplama dört dörtlük!

Vatandaş da açıklanan oranlara inanıyor, aklında hiç soru işareti yok; kimse **“Pazardaki enflasyon en az yüzde 30-40, ne yüzde 10’u”** demiyor.

Ekim ayından itibaren böyle olduğunu, Türkiye’de enflasyon oranlarıyla ilgili tartışmanın bıçak gibi kesildiğini varsayalım.

Bu durum vatandaşın geçim derdine çare olacak mı?

Maaş 3 bin lira, herhangi bir ürünün kilosu 100 lira; maaş 6 bin lira, o ürünün fiyatı 200 lira. Ne anladık ki maaş zammından!

FİYATLARI SABİTLESENİZ NE OLUR Kİ?

Hadi enflasyonu doğru ölçmenin bir adım daha ötesine geçelim ve fiyatların da, ücretlerin de sabitlendiğini varsayalım.

Enflasyon sıfır, maaş ve ücret artışı da.

Toplumun çok büyük bir kesimi bu sayede rahat bir nefes alabilir ve artık geçim zorluğunu yenebilir mi yani?

Bu soruya evet demenin açıklaması olsa olsa şu olur:

“Şu anki fiyatlarla tüm çalışanlar ve emekliler gayet rahat geçiniyor. Yeter ki bundan sonra enflasyon yükselmesin...”

AMAÇ REFAHI ARTIRMAK, BUGÜNKÜ DÜZEYİ KORUMAK DEĞİL

Enflasyonu yok etsek bile geniş kitlelerin bugünkü gelirleriyle rahat bir yaşam sürdürmeleri olanaksız.

Tabii ki ne enflasyonu sıfırlamak mümkün, ne gelir artışını. Ayrıca enflasyon tam ölçülüyor olsa bile bu oranın birkaç puan üstünde artış verildiğinde dahi kayda değer bir refah artışından söz edilemez.

Dolayısıyla vatandaş aslında fiyat artışının değil, bugünkü fiyat düzeyinin altında eziliyor.

16.09.2021

Buna bir de fiyatlardaki artış eklendiğinde fiyat düzeyi daha da “**ağır**”, daha da “**ezici**” hale geliyor.

Yani bizim temel sorunumuz enflasyonun eksik ya da yanlış ölçülmesi değil, bizim sorunumuz vatandaşın bugünkü fiyat düzeyine yenik düşmüş olmasıdır.

Liraya şirinlik muskası ile döviz gözden düşer mi?

Şeref OĞUZ

16 Eylül 2021 Perşembe

TCMB döviz mevduatları için zorunlu karşılık oranlarını **200 baz puan** artırdı. Zorunlu karşılıklarda meydana gelen bu artış, **liraya doping sağlar ve dövize yönelim gerileyebilir mi?** Liraya yönelen paranın adresi faizden geçiyor. **Birikim sahipleri getiri nerede ise oraya meylediyor.**

Küresel risklerin tırmandığı, enflasyonun yüksek seyrettiği ortamda da **döviz ilgi alanından çıkmıyor. Merkez'in zorunlu karşılık hamlesi** daha çok **rezerv artırmaya yönelik** bir hamle. **Lirayı alternatif seçeneklerden uzaklaştıracak bir dinamizme sahip değil.**

İLETİŞİM PROBLEMİ SÜRÜYOR

Zorunlu karşılık hamlesi, **önce Resmi Gazete'de** yayımlanan kararname ile duyuruldu. **Sonra TCMB tarafından** açıklandı. Bu süreç içerisinde de **çok fazla sosyal medya yorumu yapıldı.** Böyle bir hamlenin **önce iletişiminin yapılması,** zaten hassas dengeler üzerinde olan ekonomi için önemli.

FAİZİ %23 GÖRÜYOR

Zorunlu karşılıkların **200 baz puan** artırılması, **döviz tevdiatına olan cazibeyi azaltır mı?** Hayır, sadece **dövize meyledenlere ilave yük** getirir. Ancak **dövizi karalamak liraya itibar kazandırmıyor.** Lira itibarını, **doları karşılamaktan ziyade enflasyonu indirmek** ile kazanabilir.

Yabancı para mevduat/katılım fonları için zorunlu karşılık oranı bir yıla kadar **%21'den %23'e,** bir yıl ve daha uzun vadeli olanlar için oran **%15'ten %17'ye** yükseltildi. Bu kararlar birlikte görülüyor ki **Merkez faizi %23'lerde görüyor.**

ULUSLARARASI SAYGINLIK İHTİYACI

Atılan bu adım **brüt rezervleri** yükseltebilecek. Eriyen rezervler yüzünden **ülkemizin küresel rezerv kıyaslamasında geri plana düşmesi,** kısa

vadeli borçları **döndürme** ve ithalat bağımlılığı **riskini** artırıyor. Ancak bunlar Merkez'imize **saygınlık getirmiyor, makyaj tazeletiyor**, o kadar...

İKİ SORU İKİ CEVAP

1-Liranın saygınlığını gösteren 5 gösterge nedir?

1-Bizlerin tasarrufta onu öncelememiz, 2-Küresel alanda kabul görmesi, 3-Üzerindeki enflasyon yükünün düşmesi, 4-Alışverişte başka bir paraya ihtiyaç duyulmaması ve 5-Milli paramızı sevmemiz.

2-Rezervler neden yabancı yatırımcı için çok önemli? Merkez'in rezervi artarsa bu neyin işareti olur?

Kredi risk puanları (CDS) düşmesini sağlar, kara gün dostu kefen parası stokların olduğunu bilirsin, piyasalara güven verir, olası dış şoklara karşı hazırlıklı olursun, cari açığı daha rahat yönetirsin, finansal huzur bulursun.

FİNANSAL DALGALANMALARI AZALTMALIYIZ

Ekonomiyi büyütmek için, ihracat ivmesi ve çıtasını yukarı çekmek için, **işlerimize odaklanıp üretim yapmak** için finansal piyasalardaki **dalgalanmaları en aza** indirmeliyiz. Bu da ekonomideki **saygınlığımızı** ülke olarak yukarı çekerek olur. **Brüt rezerve değil net rezerve odaklanmalıyız.**

Ayrıca şu enflasyon belası **başımıza tebelleş** **olmadan önce kapsamlı ve tutarlı bir topyekûn mücadele programı** hazırlamalı ve uygulamalıyız. Görünen o ki enflasyon, **kendi haline bırakıldığında inmeyecek** hatta tepemize çıkacak.

Endişem, **sanayinin** son dönem atılımı, **ihracatın ivmelenmesi** ve **KOBİ'lerdeki canlılığın**, yönetilemeyen **finansal dalgalanma** ve baş edilemeyen **enflasyon yüzünden** heba olmasıdır. **Ekonomi uçağının kokpitinde yetkin pilotları görme zamanı gelmedi mi?** İlla ki çakılınca mı sorgulayacağız?

Abdulkadir Selvi

Kılıçdaroğlu'nun siyasi final hesabı

Millet İttifakı'ndaki gelişmelerin seyrini Kılıçdaroğlu ve Akşener'in hamleleri tayin edecek. Ekrem İmamoğlu'nun cumhurbaşkanı adaylığının neredeyse bir toplu ayine dönüştüğü bir sırada Kılıçdaroğlu yaptığı müdahalelerle, İmamoğlu'nu geri plana düşürmeyi ve kendi ismini ön plana çıkarmayı başardı. Hep diyorum ya Kılıçdaroğlu'nu hafife alan yanılır. Bundan sonraki süreci de yine Kılıçdaroğlu'nun tutumu belirleyecek.

1- Eğer Millet İttifakı ortak aday konusunda kararlıysa bu durum altın hissenin **Akşener**'in elinde olduğunu gösterir.

2- Ama her parti kendi adayını çıkaracak ve ilk tura çok adayla girilecekse o zaman altın hisse de gümüş hisse de **Kılıçdaroğlu**'nda demektir.

Peki burada belirleyici olan ne olacak?

KILIÇDAROĞLU NE YAPACAK?

Meral Akşener'in, **Ekrem İmamoğlu**'nu "ikinci Fatih"e benzetmesiyle birlikte ibre **İmamoğlu**'na dönmüştü. **Akşener** bu benzetmeyi 30 Ağustos Zafer Bayramı'nın yıldönümü nedeniyle gerçekleştirilen anma toplantısında yaptı. **Kılıçdaroğlu**, bu hamleye 48 saat sonra çıktığı FOX TV'de yanıt verdi. **Kılıçdaroğlu**, "Millet İttifakı olarak birden fazla adayımız olabilir" dedi.

MASA KURULDUĞUNDA

Cumhurbaşkanı adayını belirlemek üzere Millet İttifakı liderleri bir masa etrafında toplandığında işin seyrini önemli ölçüde **Kılıçdaroğlu**'nun tavrı belirleyecek.

Kılıçdaroğlu, öncelikle Millet İttifakı'nın ortak adayı olmayı zorlayacak. "Ortak görüş olursa cumhurbaşkanı adayı olurum" dedi. Millet İttifakı'nın ortak adayı olmanın onur verici olacağını ifade etti. **Kılıçdaroğlu**, cumhurbaşkanı adayının belirleneceği sürece girilmeden önce çok önemli bir hamle yaptı. Cumhurbaşkanı adaylığı konusunda isimleri ön plana çıkan **Mansur Yavaş** ve **Ekrem İmamoğlu**'nun geri adım atmasını sağladı.

Böylece masaya otururken ismini ön planda tutmayı başardı. Ancak liderlerin masasında **Kılıçdaroğlu**'nun ortak aday olduğu takdirde seçimleri kazanma şansının olmadığı belirtilip **İmamoğlu** ve **Yavaş**'la seçimleri kazanma imkânı olduğu ileri sürülürse, o zaman **Kılıçdaroğlu**'nun nasıl bir tavır takınacağı belirleyici olacak.

KILIÇDAROĞLU'NUN TAVRI

Kılıçdaroğlu, “**Hangi adayla seçimi kazanabiliyorsak o isim ortak adayımız olsun, biz de onu destekleyelim**” derse, sorun yok. Ben **Kılıçdaroğlu**'nun uzlaşmayı tercih edeceğini düşünenlerdenim. Yoksa seçim kazanıldığında ortaya çıkacak faturayı tek başına üstlenmek zorunda kalır. Bu durumda **İmamoğlu** ya da **Yavaş** ismi üzerinde uzlaşmaya varılır. Ama **Kılıçdaroğlu** bu durumda her partinin kendi adayıyla seçimlere girmesini, ikinci tura kalırsa **Erdoğan**'ın karşısındaki isme destek verilmesini savunursa başka bir tablo ortaya çıkacak. **Meral Akşener**, bu tehlikeyi sezdiği için kendi adına zerre kadar hesabı olmadığını, sistemin önünü tıkamayacağını belirtiyor.

SİYASİ FİNAL

“**Kılıçdaroğlu cumhurbaşkanı adaylığında ısrar ederse, siyasi olarak finali yapmak istiyor demektir**” değerlendirmesi yapılıyor. **Kılıçdaroğlu**'nun, “**Cumhurbaşkanı aday olurum. Kazanırsam siyasi hayatımı cumhurbaşkanlığı ile taçlandırırım ama kaybedersem siyasi finalimi Erdoğan karşısında en yüksek oyu alan lider olarak yaparım**” diye hareket ettiği ifade ediliyor.

Siyasette hamleler çok önemli. Cumhurbaşkanı adayının belirleneceği süreci büyük ölçüde liderlerin hamlesi belirleyecek. Bir de **Kılıçdaroğlu**'nun nasıl bir siyasi final yapmak istediği...

ERDOĞAN'DAN ŞİİR, KILIÇDAROĞLU'NDAN MÜZİK, SIRA AKŞENER'DE

Siyaseti hep kutuplaştırıcı söylemlerle, liderleri de hep gergin konuşmaları ile görüyoruz. O yüzden bizde siyaset denilince hep kavga, tartışma akla geliyor. Oysa liderleri sanatla, sporla, müzikle uğraşırken de görmek istiyoruz.

Liderlerin arasında bir enstrüman çalan var mı bilmiyorum. Bir müzik aletini çalan, bir müzik parçasını seslendiren, şiir okuyan ya da resim yapan bir lider farklı bir rüzgâr estirebilir.

80'den önce siyaset çok asık suratlı yapılırdı. Liderler hırçın ve kavgalıydı. **Özal**'la birlikte siyasetin renklerini keşfettik. Geniş kitleleri etkilemenin sadece siyasi nutuk atmaktan geçmediğini öğrendik.

Hafta sonu Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın gençlerle buluşmasını sosyal medyadan izledim. **Necip Fazıl**'ın, **Âşık Mahsuni Şerif**'in memleketi olan Kahramanmaraş'ta

gençlerle şiir buluşması düzenlenmesi çok akıllıca bir iş olmuş. AK Parti Gençlik Kolları Genel Başkanı **Eyyüp Kadir İnan**'ı tebrik ediyorum. **Erdoğan** şiir okudu, daha önce okuduğu bir şiir kendi sesinden dinletilince duygulandı, gözyaşlarını tutamadı. Gençler şiir okudu, türküler söylendi. Çok samimi bir hava vardı. Hele eşinize şiir yazdınız mı sorusuna verdiği bir yanıt vardı: "**Eşimle şiir gibi bir yaşamımız var**" dedi. Yeni siyaset adına umutlandım, sevindim. **Erdoğan**'ın salon konuşması yerine gençlerle buluşması canlı yayınlansa daha etkili olurdu.

KILIÇDAROĞLU'NUN MÜZİK LİSTESİ

Ardından CHP Lideri **Kılıçdaroğlu**, uzun yol müzik listesini yayınladı. Dinlediği parçaların birçoğunu dinlerim, takip ettiği sanatçıların bir kısmının hayranıyım. **Kılıçdaroğlu**'nun paylaşımının altına yazılanlara baktım. Eleştiri yok. Çok iyi beğeni almış. Gençler beğendikleri sanatçıları önermişler.

SIRA AKŞENER'DE

Sıra şimdi sizde **Meral Hanım**. Bir kadın siyasetçi olarak farkınızı fark ettirme sırası sizde...

HEM TERBİYESİZ HEM DE YALANCISINIZ

CHP'Li Aykut Erdoğan'nın Cumhurbaşkanı **Erdoğan** için söylediği, "**Ölsün istiyorum**" sözünden nereden mi haberim oldu? **Aykut Erdoğan**'nın yaptığı paylaşımından.

Aykut Erdoğan, önce bu videoyu yayınladı sonra sosyal medyadan gelen tepkiler üzerine apar topar kaldırıp köpeğin başka bir videosunu paylaştı. Altına da "**Benden akıllı... (Sansürlü)**" notunu düştü.

Aykut Erdoğan'nın çirkin ifadelerini eleştirdim. **Erdoğan** ise söylediği sözden dolayı utanacağına, yayınladığı videoyu inkâr etti. Bir de benim söylemediği sözleri yazdığımı iddia etti.

Eğer **Aykut Erdoğan** böyle bir yola sapmasa bu tartışmayı uzatmak niyetinde değildim. Ama hem söyleyip hem inkâr edince, yalanını yüzüne vurmak gerekti. Bu yüzden **Aykut Erdoğan**'nın paylaştığı videonun birebir deşifresini yayınlıyorum.

O KONUŞMA

Tasmasını tuttuğu köpeğine komut veriyor:

Erdoğan: Şimdi otur. Bekliyorsun tamam mı, bekliyorsun. Hey hey bekliyorsun.

İkinci şahıs: Ben de böyle bakıyorum.

Aykut Erdoğan: Hayır. Hayır.

16.09.2021

İkinci şahıs: Vallahi benden akıllı, billahi benden akıllı.

Aykut Erdoğan: (Köpeğe) bekliyorsun.

İkinci şahıs: Abi kötü davranmadın değil mi böyle eğitirken?

Aykut Erdoğan: O, benle yatıp kalkıyor.

İkinci şahıs: İyi o zaman sevindim.

Aykut Erdoğan: Hiç dayak yemedi o, bir kere dayak yedi hayatında.

ÖLSÜN İSTİYORUM

Aykut Erdoğan: **Tayyip Erdoğan**'ın yediğinden daha az yiyorsun ama daha itaatkârsın al (dedikten sonra köpeğe yiyeceği veriyor).

İkinci şahıs: Yav, politik bir şey söylemeseydin yav...

Aykut Erdoğan: Ya gıcık alıyorum adamdan ya ölsün istiyorum.

İkinci şahıs: Ya neyse, yine söyleme...

Aykut Erdoğan: Gıcık oluyorum.

Esfender KORKMAZ

Konut fiyatları neden artıyor?

16 Eylül 2021 Perşembe

İngiltere de Knight Frank adlı emlak firması Dünyada 55 ülkeyi kapsayan ve 2021 ikinci Çeyrek (Nisan-Mayıs -Haziran) dönemi için, emlak fiyat endeksini açıkladı.

Son 12 aylık dönemde dünyada emlak fiyatları ortalama olarak yüzde 9,2 oranında arttı.

Not: Son bir yılda, dünyada enflasyon ortalaması daha düşük kaldı, gelişmiş ülkeler yüzde 3, gelişmekte olan ülkeler ortalaması yüzde 5 oldu.

Dünyada konut fiyatlarının en fazla arttığı ilk üç ülke; Türkiye 29,2, Yeni Zelanda yüzde 25,5 ve ABD yüzde 18,6'dır.

Not: Sanıyorum ki endeks nominal artışları düzenliyor. Oysaki Türkiye'de enflasyon bu iki ülkeden yüksektir. Yıllık TÜFE oranı Türkiye'de yüzde 19,25, Yeni Zelanda'da yüzde 3,3 ve ABD'de yüzde 5,3 oldu. Konut fiyat endeksini enflasyona göre düzeltirsek reel artış olarak; konut fiyatları Türkiye'de yüzde 8,3, Yeni Zelanda'da 21,5 ve ABD'de 12,6 oranında artmış oluyor.

Hindistan ve İspanya da dünyanın aksine konut fiyatları düştü.

Konut fiyatlarının artması genel olarak pandemiye ve gelişmiş ülkelerde yüksek olan devlet desteklerine bağlıyor.

Türkiye de konut fiyatları ne kadar arttı?

Türkiye'de Bahçeşehir Üniversitesi Betam'ın eylül ayı tarihli araştırmasına göre; Türkiye'de Ağustos ayı itibariyle geçen sene metrekaresi ortalama 3 bin 155 TL olan konut fiyatları bu sene yüzde 38,9 oranında artarak 4 bin 382 TL'ye yükseldi. Yİ-ÜFE'ye göre reel artış eksidir, TÜFE'ye göre ise yüzde 16,47'dir.

Yine Betam verilerine göre; Türkiye iller bazında Ağustos'tan Ağustos'a konut fiyatlarının en fazla arttığı iller, Aydın yüzde 68,7, Muğla 60,5, Şanlıurfa 49,2 ve

Mersin yüzde 47 oranında oldu. Diğerlerinde yüzde 30 ve altında kaldı. Yazlıklar ise sahil kesimlerinde yüzde 63 ile yüzde 105 arasında arttı.

Türkiye de konut fiyatları neden artıyor?

1. Yazlıklar ve müstakil evlerde artışın nedeni pandemidir. Pandemi tekne fiyatlarını da artırdı.
2. 250 dolara Türkiye'de gayrimenkul alan yabancılar, elinde 3 yıl tutması şartı ile vatandaş olabiliyor. Bu sene Ocak- Ağustos arasında 8 ayda bu yolla yabancıya 30 bin 849 konut satıldı. Yalnızca ağustos ayında 5 bin 866 konut satıldı.

Yabancıya satılan konutların yüzde 57'sini Ortadoğu ülke vatandaşları aldı.

3. Konutlar aynı zamanda bir yatırım aracı olarak görülüyor. Mevduat faizleri eksi getiri sağladığı için TL'de tutulan tasarruflar eriyor. İlave olarak güven sorunu olduğu için tasarruflar TL'den kaçıyor. Gayrimenkul fiyatları kısa dönemde düşse bile Türkiye'nin hızlı nüfus artışı ve hızlı şehirleşmesi orta ve uzun dönemde konut fiyatlarını artıracığı beklentisi var. Ayrıca konutların hem kira getirisi var, hem de değeri artıyor. Bu nedenler le konuta olan talep yüksek seyrediyor.

4. Finansal yatırım aracı olarak, dövize de yatırım yapılıyor. Ancak özellikle son yıllarda, dünyada dolara karşı olan güven kaybı, banknotun geleceği ile ilgili endişe yaratmaya başladı.

Türkiye'de TÜFE bazlı MB reel kur endeksine göre Dolar kuru yüzde 38 oranında daha değerlidir. Bu durum kurları kısmen frenliyor. Ancak ekonomi o kadar kırılğan ve ülke riski o kadar yüksek ki ekonomi yönetiminin ufak yanlışları yeniden yüksek kur artışı yaratıyor. Dahası, şimdilerde siyasi ve ekonomik risklerin artması döviz hesaplarından da kuşku duyulmasına neden oldu. Bu nedenle de yatırım amacıyla gayrimenkule talep arttı.

5. Nihayet, son aylarda Siyasi iktidar içinden ve bazı çevreler tarafından doğrudan veya sosyal medya aracılığı ile kayıt dışı ekonomi, kara para suçlamaları açıklandı. Gayrimenkul en iyi kara para aklama aracıdır. Bu durumda talep artışı ve fiyat artışına yol açtı.

Gayrimenkul fiyatlarının dengeye gelmesi için, siyasi ve ekonomik risklerin azalması, demokratik ve hukuki altyapının düzelmesi gerekir.

İbrahim Kahveci

Konut sorununa çözüm

AK Parti en fazla nerede eleştirildi: Betona verdiği destekten... O zaman bugün patladı denilen konut-kira sorunu bu eleştiriyi bir anda ters-yüz etmiyor mu?

Bu kadar beton desteği veren bir parti yönetiminde bile **konut sorunu ortaya çıkabiliyorsa**, o zaman bu destekler haklıdır ve doğrudur.

İyi ama gerçekten konut sorunu var mı? Önce bunu konuşalım.

2013-2020 yıllarında 4 milyon 594 bin yeni daire satılmış. Son durumda bir hane 3,2 kişiden oluşuyor. Yani satılan yeni konut sayısı 14,7 milyon kişiye yuva olmuş.

Oysa 2013-2020 döneminde nüfusumuz 7 milyon 987 bin kişi artış göstermiş. Hane sayısına böldüğümüzde 2,5 milyon konut yeterliymiş.

Satılan 4,6 milyon yeni konutun 2,5 milyonu ihtiyaca ama 2,1 milyonu da fazlalığa gitmiş oldu.

Diyeceksiniz ki ya yabancılar? Sadece 4 milyon Suriyeli geldiği söyleniyor.

İyi ama orada da aileler yine 3,2 kişiden mi oluşuyor? 4 milyon Suriyeli de en azından 1 milyon konut aldı veya kiraladı diyelim. **Yine de geriye 1,1 milyon fazlalık konut kalıyor.**

Ama iş bu kadar değil. Yani biz satılanı söyledik ama ya yapılan konut sayısı nedir?

Müteahhitler işte bu 8 yılda **6 milyon 724 bin daire** yapacağız diye **yapı ruhsatı** izni almışlar. Ve bu yapıların da **6 milyon 057 binine oturma izni verilmiş**. Yani bitmiş bu daireler.

Ya da şöyle ifade edelim: **Müteahhitler 8 yılda 6,73 milyon daire inşaatına başlamış ve 6,05 milyonunu bitirmiş. Bu biten dairelerin de 4,6 milyonu satılmış.**

16.09.2021

Satılmış daire sayısına göre bizim vatandaşlara göre 2,1 milyon fazlalık satış olmuş. Göçmenleri de eklediğimizde bu fazlalık 1,1 milyona düşüyor. Ama yapılar bitmiş ve oturma izni alınmışlara göre de 1,5 milyon daire daha fazlalık var.

Nereden bakarsanız bakın 2013-2020 döneminde ülkemizde nüfus artışı, göçmen vs sayısına göre 2 milyonun üzerinde bir stok ya da boş daire bulunmaktadır.

İyi de kiralardan neden arttı? Neden boş daire bulunmadığı söyleniyor? Medya neden bu haberlerle doldu taşıdı?

İlk sorun şu ki, **satılan konutları ihtiyaç sahipleri almamıştır**. Hatta bazı ihtiyaç sahipleri de oturdukları evlerini satmak zorunda kalmıştır.

TÜİK verisine göre 2013 yılında kiracılık oranı yüzde 21,3 seviyesinden 2020 yılında yüzde 26,2 seviyesine yükselmiştir.

Bu oran çok vahimdir. Düşünebiliyor musunuz? Her 100 aileden 21 aile yerine son 8 yılda onca konut satışına rağmen 26 aile artık kiracı durumuna gelmiş oldu.

Ya da şöyle söyleyelim: **Her 21 kiracı yanına 5 kiracı daha gelmiş oldu.**

Talep tarafı şişerken arz ise belli ellerde toplandığından, artık kaçınılmaz son belliydi. Birden bire kiralık ev bulunamaz olup fiyatlar artış gösterdi.

Aslında Türkiye'de kira/konut fiyatı oranında bir terslik olduğu aşikardır. Yani bir konut kirası ile evin amortisman süresi oldukça açıldı. Konut fiyatları hızlı giderken, kira fiyatları daha geride kaldı.

Burada da ana mesele konut fiyatlarındaki hızlı artıştır. Çok fazla göç almanın ülkeyi getirdiği sonuç maalesef bu durumu oluşturdu.

Bir başka neden ise bizim bugün değineceğimiz noktadır: Bir örnek verelim; ekonomik büyüklük açısından dünya sıralaması 19. konumda olan ülkemiz neden sanal para işlemlerinde ilk 4 içinde yer alıyor?

Neden kumar ülkesi olduk?

Şimdi bunu konut işine getirelim: Acaba konut yatırımı neden çok fazla?

Alt gelir gruplarının dahi konutlarını sattığı yerde, hem bunları alan hem de ihtiyaçtan fazla konut alanlar kimler?

16.09.2021

Fazladan satılan ve önemli bölümü boş olan 2-2,5 milyon konuta kim neden yatırım yapar?

Elbette değer artışı önemli. Ama **neden sermaye iş-aş yerine konuta yöneldi?** Asıl mesele burada...

Türkiye’de konut aynı zamanda bir servet birikimi olarak görülüyor. Ama burada bir detayı bilmek gerekiyor: **Bir ailenin barınma ihtiyacı bir sermayedarın servet aracı oluyor.**

O zaman maliye vergisel tedbirleri devreye alabilir. Nasıl ki gelir üzerinden gelire göre bir vergi alınıyorsa, **konut sayısı ve konut değeri üzerinden de bir vergi çalışması yapılabilir.**

İlk konut ve/veya ikamet edilen konut elbette zaruridir. İhtiyaç dışı üzerindeki konut sayısı ve değerleri belirli bir şekilde artan oranlı vergiye tabi olabilir.

Bugün bütün dünyada **‘Servet Vergisi’** yeniden tartışılmaktadır. 29 Buhranı sonrası da çıkış benzer vergilendirmeler ile aşılmıştır.

Bir sermaye üretim-istihdam yerine rant alanına yöneliyorsa orada vergisel tedbirler devreye girebilir. Ama tam tersine, bir sermaye üretim-istihdam gibi değer oluşturucu alanlara gidiyorsa orada da vergisel teşvikler bu sefer devreye girebilir.

Konut gibi, bir başkasının barınma hakkı eşit pazarda değerlendirilemez. İhtiyaç sahibinin teşvikine ama rant sahibinin de ek mali yüke tabi olmasında ne sakınca olabilir ki?

16 Eylül 2021, Perşembe

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Vazgeçilmez değerimiz laiklik

Afganistan'da Taliban'ın yobazca davranışları, dünyada İslam'a karşı duyguları değiştirdi.

Mesela, Fransa'da cumhurbaşkanı adayı olacağı söylenen **Eric Zemmour** seçilirse, **Muhammed** adını yasaklayacakmış.

Bu arada şimdiki Başkan **Macron**'un da Fransız gizli servisi aracılığıyla köktenci DEAŞ'a para yardımı yaptığı ortaya çıktı.

KUŞKU DUYMAK YERSİZ

Bizim toplumumuzda en ciddi ayraç olan laiklik, bazı kesimlerce hafife alınıyor. Hatta bazıları, AK Parti iktidarında laikliğin rafa kaldırıldığını bile iddia ediyorlar. Oysa gelişmeler, laikliğin Türkiye'de cumhuriyet kadar, demokrasi kadar, hukuk kadar önemli olduğunu yeniden kanıtladı.

Son olarak Cumhur İttifakı'nın ortağı **Devlet Bahçeli**, laiklik konusunda öylesine içerikli açıklamalar yaptı ki bunları okuyanların en ufak kuşku duyması bile yersiz.

AK PARTİ MÜCADELE EDİYOR

İçinde bulunduğumuz coğrafyada laiklikten söz etmek fantezi gibi bir şey. Suudi Arabistan'da, Birleşik Arap Emirlikleri'nde, İran'da Müslüman olmayan inançlara da, siyasi görüşlere de hayat hakkı yok. Türkiye farkını, laikliği hiç aksatmadan uygulayarak sürdürüyor. Kendilerini "**beyaz**" olarak gören Türkler, bu ülkede laikliğin tehlikede olduğunu söylemeyi marifet zannediyorlar.

Oysa bunlara en açık cevap, Fetullah Gülen'in Türkiye'de kurmak istediği düzene karşı en ciddi mücadelenin AK Parti iktidarında yapıldığı hatırlatılmalıdır.

TAVİZ VERİLEMEZ

Türkiye'nin temel değeri, **Atatürk**'ün kurduğu laik ve çoğulcu cumhuriyettir. Bundan taviz asla söz konusu olamaz. Bunu bütün dünya ve özellikle de az akıllı bazı Türkler iyi bilmelidir.